نقطه سیاه در جوجه قناری

نویسنده : مهندس جعفر حسن پور

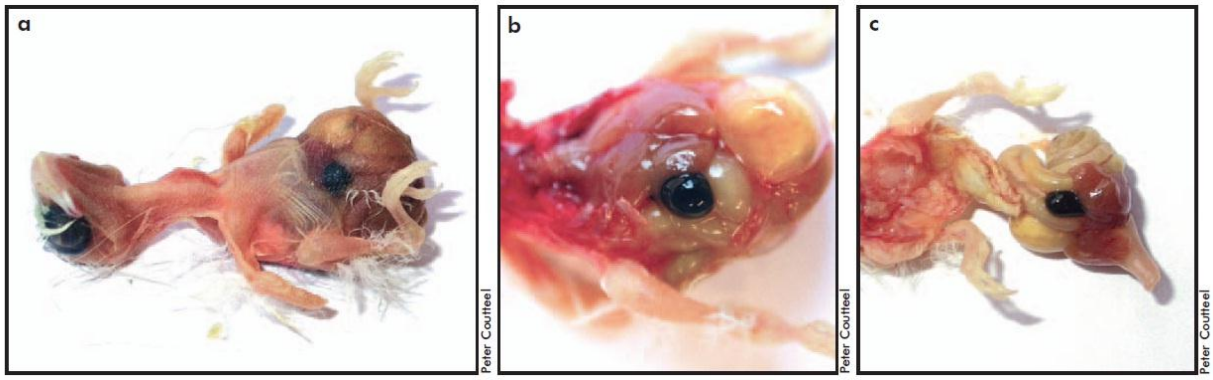
بیماری نقطه سیاه در جوجه های قناری یکی از دلایل مرگ و میر در جوجه ها مخصوصا در هفته اول تولد و نیز در سه روز اخر دوران جنینی درون تخم میباشد.

این ضایعه بر اثر سه نوع بیماری در قناری ایجاد میشود

۱- نقطه سیاه بر اثر مایکو پلاسما

اولین نوع که شایعترین انها میباشد بر اثر گونه ای از باکتری مایکوپلاسما بوده که از طریق سیستم تنفسی ، قناری را درگیر و به تدریج به سیستم خونی قناری وارد شده و در نهایت کبد جوجه ها رو مورد هجوم قرار داده و با عث متورم و بزرگ شدن کبد جوجه ها میشه و با خونریزی کبد موجب مرگ جوجه میگردد این بیماری در قناریهای بالغ نیز و جود دارد و از دو طریق توسط والدین به جوجه ها منتقل میشه از طریق طریق تخم و نیز پس از تولد در هنگام غذا دادن. این بیماری در باروری قناری تاثیری نداره و تنها موجب مرگ جوجه ها در تخم ونیز پس از تولد میشه . اگر به هر دلیلی جوجه ها از مرگ در دوران نوزادی فرار کنند و ناقل این بیماری گردند در موج دوم حمله باکتری به اندامهای حیاتی جوجه ها در قبل از سه ماهگی مجددا مرگ جوجه ها اتفاق می افتد و تعداد کمی نیز به صورت ناقل زنده مانده و موجب انتقال این باکتری به جوجه های سال بعد میشوند .فراگیری این بیماری بسیار شدید ه و گاها جوجه گیری رو به صفر میرسونه در حالی که والدین ناقل زنده میمونن و بیماری رو به جوجه های خود و سایر قناریها منتقل میکنند . این نوع از نقطه سیاه در قسمت سمت راست شکم جوجه ها ایجاد میشه (شکل ۱)

شکل ۱: نقطه سیاه بر اثر مایکو پلاسما و سیر کو وایروس

در مان:

این بیماری با استفاده از انتی بیوتیک تایلوزین تارتارات با غلضلت نیم گرم بر لیتر در اب مصرفی قناری برای پنج روز در مان میگردد (تایلوزین تارتارات اگر چه نسبت به تایلوزین خالص دارای محلولیت بالاتری است اما بهتره ابتدا با اب گرم آنرا حل کنیم و سپس به حجم مورد نظر برسونیم) .همچنین میتوان از انتی بیوتیک اریترو ماسین با دوز یک گرم بر لیتر به مدت پنج روز استفاده کرد . برای گله هایی که احتمال آلودگی دارند بهتر است پیش از فصل جفت گیری و قبل از نور دهی به مدت پنج روز کل گله را مورد درمان پیش گیرانه قرار داد.

۲- نقطه سیاه بر اثر سیر کو وایروس:

این نوع از نقطه سیاه خطرناکترین نوع نقطه سیاه بوده که بر اثر ویروس سیرکو ایجاد میشود و علایمی مشابه نوع اول داشته (شکل ۱)و موجب ایجاد نقطه سیاه در کبد جوجه ها میگردد.

درمان:

متاسفانه این نوع از بیماری هیچ گونه درمانی نداشته و تنها گزارشهایی مبنی بر تاثیر مثبت سولفادیمیدن بر جوجه آوری سال بعد قناریها انجام شده است .سولفادیمیدین یک انتی بیوتیک قوی و جنرال میباشد و تاثیر مستقیمی بر حذف سیرکو ویروس نداشته اما احتمالا با حذف باکتریهای فرصت طلب به سیستم ایمنی قناری فرصت میدهد که با ویروس مبارزه و وموجب بهبود قناری گردد.به این بیماری ایدز در پرندگان نیز گفته میشود

۳- نقطه سیاه بر اثر تک یاخته کوکسیدیوز:

این نوع از نقطه سیاه در قناری نادر بوده ولی در صورت درگیری موجبات ایجاد نقطه سیاه در دو سمت راست (کبد) و چپ (کلیه) جوجه ها و والدین میشه این نوع همچنین موجب اسهال خونی نیز میگردد.

درمان : در مان این بیماری سخت بوده اما میتوان از ضد کوکسیدوزها و یا خانواده انتی بیوتیک سولفا و یا یکی از خانواد های کوتریموکسازول(انتی بیوتیک ترکیبی از یک سولفا و تری متیو پریم) استفاده کرد. اقدامات مدیریتی نظیر بهداشت و ضد عفونی کردن و شعله زدن به قفسها از راههای کنترل این بیماری میباشد

از انجاییکه نوع مایکو پلاسمایی بیشترین شیوع رو در میان انواع فوق دارد در صورتی که امکان ازمایش و تشخیص دقیق بیماری وجود نداشت با پیش فرض ابتلا به مایکو پلاسما اقدام به درمان با تایلوزین تارتارات نمایید. تایلوزین دارای دو نوع تایلوزین تارتارات و تایلوزین فسفات بوده که نوع تایلوزین تارتارات ان به علت پوشش گونه های بیشتری از باکتری مایکو پلاسما باید مورد استفاده قرار گیرد.